

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/143/2014
Identifikačné číslo spisu:	6014200138
Dátum vydania rozhodnutia:	24.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200138.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Igora Belka, v právnej veci navrhovateľky: F. O., nar. XX. V. XXXX, bytom Q. XXX, XXX XX Z. proti odporkyni Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 29.10.2013 o znížení invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/25/2014-18 zo dňa 27.8.2014 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 21Sd/25/2014-18 zo dňa 27.8.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X z 29. októbra 2013, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6, § 82 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení znížila navrhovateľke sumu invalidného dôchodku od 22. decembra 2013 na sumu 127,60 Eur mesačne s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočky Banská Bystrica zo dňa 4. októbra 2013 pokles schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť od 4. októbra 2013 je 45 %.

Navrhovateľka podala proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote návrh na preskúmanie, ktorý odôvodnila nepriaznivým zdravotným stavom a žiadala o jeho opätovné posúdenie. Na základe opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne - ústredia so sídlom v Banskej Bystrici posudkom zo dňa 30. januára 2014, a posudkový lekár zvýšil u navrhovateľky mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou na je 55 %.

Posudkový lekár v celkovom posudku ďalej uviedol, že navrhovateľka, ktorá nikdy nikde nepracovala bola uznaná za invalidnú od 12. apríla 2011 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75 % pre zhubný nádor štítnej žľazy počas liečby rádioaktívnym jódom. Je v liečbe endokrinológa od

júla 2009 pre poruchu štítnej žľazy. Mala operáciu štítnej žľazy 22. júna 2010 a následne reoperáciu štítnej žľazy 25. augusta 2010. Histologickým vyšetrením po prvej operácii zistený karcinóm ľavého laloka štítnej žľazy, ktorý bol hodnotený T1NxMx. Opakovane absolvovala liečbu rádioaktívnym jódom vo Fakultnej nemocnici v Martine (naposledy v marci 2013). Ochorenie je podľa nálezu endokrinológa dobre stabilizované pri substitučnej liečbe L-Thyroxinom. Toho času vyšetrená foniatrom pre údaj o zlom sluchu. Mala urobené audiometrické vyšetrenie, ktoré potvrdilo praktickú hluchotu s celkovou stratou sluchu podľa Fowlera 54,5 %. Má pridelený naslúchací aparát. Porucha sluchu u menovanej podmieňuje percentuálne najvyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorá pri uvedenom zdravotnom postihnutí je 45 %. Túto zvyšuje o 10 % stabilizované nádorové ochorenie štítnej žľazy. Do mája 2013 bola v liečbe psychiatra pre depresívnu poruchu, avšak pri vyšetrení psychológom v auguste 2013 nebola potvrdená ťažká depresívna porucha. Psychológ hodnotil prejavy depresie ako zlepšené a pri vyšetrení predpokladal agraváciu problémov. Od mája 2013 nie je liečená psychiatrom, preto uvedené ochorenie posudkovo nehodnotí. Ochorenie chrbtice je akútne, prvýkrát vyšetrená neurológom a ortopédom v januári 2014, čo nespĺňa kritériá dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu. Dátum zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo 45 % na 55 % stanovil od 27. januára 2014 - dňom foniatrického vyšetrenia, pri ktorom bola potvrdená praktická hluchota. Posudkový lekár v pracovnej rekomandácii uviedol, že navrhovateľka môže vykonávať práce bez nadmernej fyzickej a psychickej námahy, pomocné robotnícke práce v kuchyni, upratovačku na skrátený pracovný úväzok.

Krajský súd uviedol, že týmto posudkom boli zmenené závery posudku vyhotoveného posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky Banská Bystrica zo dňa 4. októbra 2013, ktorý bol podkladom pre napadnuté rozhodnutie a ktorým bola navrhovateľke určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovená na 45 %. Posudkový lekár pobočky spísal s navrhovateľkou zápisnicu o ústnom pojednávaní v súlade s § 189 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a navrhovateľka bola informovaná o všetkých skutočnostiach, ktoré sa týkajú posúdenia zdravotného stavu, posudku a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudkový lekár spísal aj odborný posudok o invalidite.

Krajský súd uviedol, že posudky posudkových lekárov považoval za objektívne, komplexné a presvedčivé, a preto akceptoval ich závery.

Vzhľadom na zhodnosť záverov posudkov ohľadne zdravotného postihnutia navrhovateľky, krajský súd dospel k záveru, že zistený skutkový stav u navrhovateľky nespĺňa požiadavky pre priznanie väčšieho percenta miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil ako zákonné a vecne správne. Navrhovateľka nepredložila súdu lekárske nálezy, ktoré by spochybnil vieroходnosť a odbornosť záverov posudkových lekárov.

Krajský súd napokon uviedol, že v prípade zhoršenia zdravotného stavu navrhovateľky môže kedykoľvek požiadať príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne o prehodnotenie svojho zdravotného stavu, v danom prípade pre potrebu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom uviedla, že svojim návrhom sa domáhala, aby bola zvýšená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 75%, pretože jej zdravotný stav je natoľko zhoršený, že nemôže vykonávať akúkoľvek prácu.

Pojednávania na krajskom súde sa nemohla zúčastniť z objektívnych príčín, takže nemohla predložiť listinné dôkazy o jej skutočnom zdravotnom stave.

Uviedla, že sa lieči na psychológii, neurológii, endokrinológii a má veľmi poškodený sluch. Nemôže vykonávať akúkoľvek prácu spojenú s fyzickou a psychickou námahou.

Navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu navrhovateľky vyjadrila tak, že rozsudok krajského súdu navrhla potvrdiť. Uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené.

Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazovala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto odporkyňa považovala za nedôvodné.

Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považovala odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli podľa odporkyne dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

Vzhľadom na uvedené považuje odporkyňa závery napadnutého rozhodnutia krajského súdu za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, a preto navrhla aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24. mája 2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

Percentuálna miera poklesu zárobkovej činnosti podľa druhu zdravotného poistenia orgánov a systémov je uvedená v prílohe č. 4 k zák. č. 461/2003 Z. z.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o znížení sumy invalidného dôchodku.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že za účelom posúdenia miery schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zdravotný stav navrhovateľky posudzoval posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne so sídlom v Banskej Bystrici. Podľa obsahu posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, rozhodujúcim zdravotným postihnutím boli u navrhovateľky choroby zmyslových orgánov, sluch, obojstrannú praktickú hluchotu s celkovou stratou sluchu podľa Fowllera 85,4%, Kapitola VII, oddiel B, položka 2 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 45 %. Iné zdravotné postihnutie: endokrinné choroby, poruchy výživy a premeny látok, zhubný nádor štítnej žľazy po stabilizácii zdravotného stavu Kapitola IV, položka 9.3, písmeno c/, zvýšenie percentuálnej miery o 10%.

Záverom odporkyne teda bolo, že navrhovateľka je invalidná podľa § 71 ods. 1 citovaného zákona, pretože pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, miera poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť je 55 %.

Dátum zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo 45 % na 55 % bola stanovená od 27. januára 2014 - dňom foniatrického vyšetrenia, pri ktorom bola potvrdená praktická hluchota. Posudkový lekár v pracovnej rekomandácii uviedol, že navrhovateľka môže vykonávať práce bez nadmernej fyzickej a psychickej námahy, pomocné robotnícke práce v kuchyni, upratovačku na skrátenej pracovný úväzok.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať. Navrhovateľka síce v odvolaní vyjadrila svoj nesúhlas s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ale dôvody odvolania sú zhodné s obsahom opravného prostriedku, ku ktorým sa posudkový lekár v lekárskej správe podrobne vyjadril.

Odvolací súd má za to, že posudkový lekár sa v dostatočnom rozsahu vyrovnal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie, z obsahu posudku je zrejmá jeho úvaha, na základe ktorej dospel k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti a nepredložila žiadne lekárske správy, ktoré by boli spôsobilé spochybniť závery lekárskeho vyšetrenia, nebol podľa odvolacieho súdu ani dôvod na ďalšie posudzovanie jej zdravotného stavu.

Preto za situácie, keď odvolací súd o objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré objektívne a komplexne posúdili zdravotné ťažkosti navrhovateľky a ich závery boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod ich spochybňovať, bolo možné odvolacie námietky navrhovateľky vyhodnotiť za nedôvodné.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Žiada sa však poznamenať, že preskúmané rozhodnutie o znížení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nevyklučuje možnosť navrhovateľky opätovne požiadať o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ak by v budúcnosti došlo k významnému zhoršeniu jej zdravotného stavu, čo by preukazovali nové lekárske správy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.